

ویژه‌نامه

هفتمین جشنواره تئاتر منطقه ای افراد دارای معلولیت آفتاب

شهرکرد آذر ماه ۱۴۰۳

آفتاب

هفتمین جشنواره تئاتر منطقه ای
افراد دارای معلولیت
آفتاب

The 7th Regional Theater Festival Of
Persons With Disabilities

December 2024 9-12

Chaharmahal and Bakhtiari

Shahrekord

صاحب امتیاز: اداره کل بهزیستی استان چهارمحال و بختیاری

مدیر مسئول: دکتر مهشید سلیمانی

دبیر جشنواره: فرزانه یزدانی

دبیر اجرایی جشنواره: سید اکبر دانیالی لردگانی

سر دبیر: امین بسیم

دبیر تحریریه: آمنه طاهرزاده

تحریریه: لیلا قربانی، مرضیه طاهرزاده

گرافیک: سمیه حیدری

عکس: زهرا بهرامی، فاطمه جهانبخشی

امام خمینی (ره)

تنها هنری مورد قبول قرآن است که صیقل دهنده اسلام ناب محمدی، اسلام فقرای دردمند، اسلام پابهنگان، اسلام تازیانه خوردگان تاریخ تلخ و شرم آور محرومیت‌ها باشد.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

به دو دلیل و دو جهت، از این هنر باید حداکثر استفاده بشود: یکی از این جهت که امروز حرف گفتنی برای مردم زیاد است، هزاران زبان لازم است تا انسان بتواند این هزاران پیام را، این هزاران حقیقت ناگفته را، این هزاران زیبایی ناشناخته را برای مردم بیان کند.

به نام آفریننده هستی و زیبایی که در هر تفاوت، نشانی از کمال نهاده است

هم‌میهنان گرامی، هنرمندان متعهد و مخاطبان فرهیخته

تئاتر معاصر، عرصه‌ای است که در آن مرزهای نمایش، همواره در حال جابه جایی و بازتعریف است. این هنر پویا با بهره‌گیری از زبان‌های جدید و فرم‌های تجربی به پرسش‌های بنیادین انسان معاصر پاسخ می‌دهد و آینه‌ای تمام‌نما از دغدغه‌های اجتماعی، سیاسی و فلسفی ماست. در این‌جا، صحنه به یک فضای چندوجهی تبدیل شده‌است که در آن واقعیت و خیال، گذشته و آینده، فرد و جامعه در هم تنیده می‌شوند. این هم‌آمیزی پیچیده، مخاطب را به تفکر عمیق و پرسشگری درباره ماهیت انسان و جهان دعوت می‌کند. امروزه، تئاتر با بهره‌گیری از ابزارهای فناوری و رسانه‌های جدید، به تجربه‌های حسی و تعاملی نوینی بخصوص در زمینه ژانرهای خاصی مانند تئاتر معلولین دست یافته است که نه تنها به گسترش مخاطبان کمک کرده، بلکه به تعمیق ارتباط میان هنرمند و تماشاگر نیز انجامیده است. جشنواره‌های تئاتر در هر مرز و بومی تلاش دارند این روند روبه‌رشد را به نمایش بگذارند.

اکنون استان چهارمحال و بختیاری و شهر شهرکرد در آخرین ماه پاییز ۱۴۰۳ میزبان یکی از مهم‌ترین رویدادهای هنری کشور در حوزه تئاتر است. این رویداد چهار روزه که با حضور متخصصان حوزه تئاتر و جامعه هنرمندان توان‌خواه کشور برگزار می‌شود، فرصتی مناسب برای پرداختن به تبادل نظر و گپ‌وگفت‌های هنری با هنرمندان، متخصصین حوزه تئاتر و مسئولین است. تئاتر معلولین به‌عنوان یک جریان اصلی در هنرهای نمایشی کشور شناخته شده است و آثار آن در رویدادهای مهم هنری بین‌المللی به نمایش گذاشته می‌شود.

می‌دانیم که در توسعه تئاتر معلولین، نقش هر یک از کنشگران این عرصه، از سیاست‌گذاران تا هنرمندان و مخاطبان بسیار مهم است. سیاست‌گذاران، با تدوین قوانین و سیاست‌های حمایتی، ایجاد زیرساخت‌های مناسب و تخصیص بودجه کافی، می‌توانند به رشد و توسعه این هنر کمک کنند. هنرمندان، با خلق آثار بدیع و خلاقانه، می‌توانند در به‌چالش کشیدن کلیشه‌ها و ایجاد گفتگو در جامعه کمک کنند و مخاطبان، با حضور در اجراها و حمایت از هنرمندان توان‌خواه، می‌توانند به رشد و توسعه این هنر کمک کنند. آینده تئاتر معلولین، پر از امید و نوآوری است، همه باید تلاش کنیم با گسترش آگاهی عمومی نسبت به حقوق این افراد و پیشرفت‌های تکنولوژیکی در زمینه رفاه این عزیزان، شاهد شکوفایی هرچه بیشتر هنر در این زمینه باشیم.

امید است که این چهار شماره مکتوب «آفتاب» به‌عنوان محرکی برای تفکر انتقادی و غنی‌سازی گفتمان علمی و عملی تئاتر عمل کند و تلنگری شود برای سیاست‌گذارهای کلان در حوزه تئاتر معلولین که مسئولین را به تدوین برنامه‌های جامع و بلندمدت در این زمینه ترغیب نمایند.

سخن سردبیر

جشنواره تئاتر آفتاب، نویدبخش ارزش های انسانی و اخلاق و امید به تغییرات مطلوب در جامعه است

جشنواره منطقه‌ای تئاتر افراد دارای معلولیت، فرصتی ممتاز برای به نمایش گذاشتن توانمندی‌های این عزیزان و تقویت تبادل مفاهیم اجتماعی و پذیرش همگانی موضوعاتی همانند تلفیق اجتماعی است. این رویداد نه تنها فضایی برای برقراری عدالت اجتماعی و نفی دیدگاه‌های محدودکننده است، بلکه نویدبخش ارزش های انسانی و اخلاقی و امید به تغییرات مطلوب در جامعه می‌باشد. بهره‌گیری از هنر، تغییر نگرش را برای آحاد جامعه تقویت نموده و گذاری علمی از دلسوزی عامیانه به تکریم متقابل را در جامعه فراهم می‌نماید. مبرهن است التفات به رعایت استانداردهای لازم مناسب سازی و دسترس‌پذیری در طراحی و احداث سالن‌های نمایشی، می‌تواند زمینه حضور ارزشمند و پرشور این گروه هدف را هموار نماید. امید است با الهام از اهتمام خلاقانه و هنرمندانه این عزیزان نسبت به مسئولیت اجتماعی خویش در توسعه سلامت اجتماعی، بیش از پیش آگاه شده و راهگشای پویایی و امید در زندگی جمعی باشیم. در همین راستا از تشریک مساعی تمامی هنرمندان گرانقدر و برگزارکنندگان پر تلاش این جشنواره به‌ویژه همکاران محترم معاونت توانبخشی و ادارات کل بهزیستی استان‌های کشور که با همکاری و تعامل همه جانبه، تمثیلی از مسئولیت‌پذیری و زیبایی آمیخته با تلفیق اجتماعی را در صحنه هنر به نمایش گذاشتند، صمیمانه تشکر و قدردانی نموده و برای ایشان تندرستی، شادکامی و توفیق روزافزون آرزو می‌کنم.

سخن مدیر کل بهزیستی استان

دکتر مهشید سلیمانی دهکردی، سرپرست بهزیستی استان و رئیس هفتمین جشنواره منطقه‌ای تئاتر افراد دارای معلولیت آفتاب

قدرت هنر در توانبخش و بهبود کیفیت زندگی افراد دارای معلولیت با جشنواره تئاتر آفتاب به اثبات رسیده است

حضور گرم شما عزیزان در هفتمین جشنواره منطقه‌ای تئاتر معلولین آفتاب، به این رویداد هنری ارزشمند، جلوه‌ای خاص بخشیده است. شما با حضور پرشور خود نشان دادید که هنر، زبانی مشترک برای همه انسان‌هاست و هیچ محدودیتی نمی‌تواند مانع شکوفایی استعدادها شود. برعهده داشتن مسئولیت ریاست منطقه‌ای جشنواره تئاتر معلولین آفتاب، افتخار بزرگی است که مرهون توانمندی‌های برجسته هنرمندان دارای معلولیت استان و تلاش‌های مستمر همکاران در حوزه توانبخشی بهزیستی استان است. «سازمان بهزیستی کشور» با هدف ارتقای کیفیت زندگی افراد دارای معلولیت، جشنواره تئاتر آفتاب را با محوریت هنردرمانی راه‌اندازی کرده است. این جشنواره که اکنون در هفتمین دوره خود قرار دارد، با بهره‌گیری از پتانسیل‌های تئاتر در درمان و توانبخشی، به موفقیت‌های چشمگیری دست یافته و به بازتعریف نقش اجتماعی هنرمندان دارای معلولیت کمک کرده است. با برگزاری هفت دوره پیاپی این جشنواره، قدرت هنر در توانبخشی و بهبود کیفیت زندگی افراد دارای معلولیت به اثبات رسیده است. این رویداد هنری ارزشمند با ایجاد فضایی امن و حمایتی برای بروز خلاقیت و استعدادها، به عزیزان، به افزایش اعتماد به نفس و عزت نفس آن‌ها کمک شایانی کرده است.

چشم‌انداز سازمان بهزیستی در خصوص جشنواره تئاتر معلولین، فراتر از یک رویداد صرفاً هنری است؛ هدف بلندمدت ما ایجاد یک بستر جامع و پایدار است که در آن هنر وسیله‌ای برای درمان، توانمندسازی، ارتقای همبستگی اجتماعی و تغییر نگرش جامعه به سمت پذیرش و حمایت از افراد دارای معلولیت باشد. این بستر می‌تواند شبکه‌ای حمایتی برای هنرمندان معلول ایجاد کند و به آن‌ها فرصت رشد و شکوفایی دهد. ما معتقدیم که با سرمایه‌گذاری بر روی هنر و فرهنگ، می‌توانیم به پتانسیل‌های نهفته افراد دارای معلولیت پی ببریم و به آن‌ها فرصت مشارکت فعال در جامعه را بدهیم. میزبانی استان ما در جشنواره تئاتر معلولین، در رقابت با استان‌های برخوردار از زیرساخت‌های هنری قوی، فرصتی مغتنم را برای شناسایی و شکوفایی استعدادها، نمایشی افراد دارای معلولیت در سطح منطقه فراهم آورده است. وجود پتانسیل‌های بالقوه هنری در استان و همکاری مؤثر همکاران حوزه توانبخشی، به همراه برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی‌های پیچیده پیش از اجرا، که مستلزم صرف زمان و انرژی قابل توجهی بوده است، زمینه را برای برگزاری موفق این رویداد مهم فراهم نموده است. از این رو، ضمن قدردانی از تلاش‌های بی‌وقفه همکاران، بر اهمیت تداوم این رویداد و حمایت از هنرمندان معلول تأکید می‌نمایم.

این رویداد هنری باشکوه، حاصل تلاش‌های خستگی‌ناپذیر جمعی از هنرمندان و هنردوستان است. از تمامی دست‌اندرکاران این جشنواره، از جمله هنرمندان، کارگردانان، نویسندگان، بازیگران و عوامل اجرایی که با هنر و ذوق خود، به این رویداد جلوه‌ای ماندگار می‌بخشند، سپاسگزارم. همچنین، از حمایت‌های بی‌دریغ حامیانی که با همراهی خود، به تحقق اهداف هفتمین جشنواره تئاتر معلولین آفتاب کمک کردند، قدردانی می‌نمایم.

نوید بانے کارگردان نمایش «حسن و دیواره باریک پشت کوه»

معلولیت، کم توانی یا ناتوانی لزوماً باز دارندگه در پی نخواهد داشت

چهل گیس به خواب حسن می رود و از او می خواهد فرشته
خواب را که دزدیده شده پیدا کند ...

احمد مطوری کارگردان نمایش خیابان «سیمرغ»

خلاقیت و نوآوری، از ویژگی های دانه هنرمندان است و توانایی های جسمانی نباید آن را محدود کند

گروهی از پرندگان در سفری پر مخاطره به سوی قله افسانه ای
قاف به پرواز درمی آیند و در این مسیر با چالش های بزرگی روبرو
می شوند.

احمد مطوری متولد ۱۳۴۵، مسیر حرفه ای خود را از سال ۱۳۷۵ با ورود به دنیای تئاتر آغاز نموده. او با حضور در آثار نمایشی متعدد به عنوان کارگردان و بازیگر، در سالن های معتبر کشور توانایی های خود را به اثبات رسانده است. حضور مستمر مطوری در جشنواره بین المللی تئاتر فجر به مدت پنج سال پیاپی، گواهی بر این مدعاست.

مطوری از رویکردی نوین در کارگردانی نمایش سیمرغ بهره برده است. وی با اتکا بر بداهه پردازی و رویکرد کارگاهی، به بازیگران فرصت داده است تا در خلق شخصیت ها و روایت داستان نقش فعالی ایفا کنند.

این کارگردان می گوید: «تجربه شخصی ام به عنوان یک بازیگر نیمه شناخته، درک عمیق تری از دنیای ناشناخته و توانایی های بیان آن را برایم فراهم کرد. این تجربه، به من آموخت که چگونه از محدودیت های حسی برای خلق اجراهایی غنی تر و معنادارتر بهره ببرم».

مطوری، به نکات ارزشمندی در اهمیت یادگیری از پیشکسوتان، تجربه عملی و تلاش مستمر برای رسیدن به هدف اشاره دارد. وی معتقد است: «مطالعه آثار اساتید و پیشکسوتان تئاتر، تماشای نمایش و پشتکار در تولید اثر، عواملی کلیدی در آموزش و تربیت نسل جدید هنرمندان دارای معلولیت در حوزه تئاتر هستند».

احمد مطوری به عنوان یک هنرمند دارای معلولیت، می گوید: «لازم است جامعه هنری و مسئولین ذیربط با مشکلات و چالش های ما از نزدیک آشنا شده و بر پایه احترام متقابل و بدون هیچ گونه ترحم، آن ها را درک کنند. ما معتقدیم که افراد دارای معلولیت، به ویژه در حوزه هنر، توانمندی های بالقوه و بالفعل بسیاری دارند و نیازی به کمک های صرف ندارند. خلاقیت و نوآوری، از ویژگی های ذاتی هنرمندان است و توانایی های جسمانی نباید آن را محدود کند. جامعه هنری باید به جای تمرکز بر محدودیت ها، با ایجاد فرصت های برابر و امکانات مناسب، توانمندی ها و استعداد های ما را بالفعل کند».

مطوری در پایان بیان می دارد: «تئاتر خیابانی برای من به عنوان یک هنرمند نیمه شناخته، فضایی بی بدیل برای بیان هویت و صدایم فراهم کرده است. در واقع، گلایه اصلی من از درد بی توجهی برخی مسئولین و نهادها است و بر اهمیت دیده شدن و شنیده شدن صدای افراد دارای معلولیت تأکید دارم».

تئاتر کودک اعتماد به نفس، خلاقیت و مهارت ارتباطی کودکان را تقویت می‌کند

افسون امیرخانی، دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، با این نمایش دومین حضور خود را در جشنواره تئاتر معلولین تجربه می‌کند. او که در سال ۱۴۰۱ موفق به کسب جایزه دوم طراحی چهره در جشنواره منطقه‌ای آفتاب شده است، با رویکردی روان‌شناسانه و هنری به خلق این اثر پرداخته است. او می‌گوید: «بیباید باخنده‌هایمان دیگران را هم به شادی دچار کنیم و بگذاریم این موهبت الهی همه دنیا را بگیرد». هدف اصلی این دو کارگردان، ایجاد ارتباطی مؤثر و مبتنی بر نیازهای خاص کودکان معلول بوده که با بهره‌گیری از روش‌های آموزشی و طراحی فضایی صمیمی، تلاش کرده‌اند تا مهارت‌های حرکتی، بیان و ارتباطی کودکان تقویت شود. آنان معتقدند که کودکان با دیدن تئاترهای مناسب سن خود می‌توانند اعتماد به نفس، خلاقیت و مهارت‌های ارتباطی خود را تقویت کنند.

امیرخانی می‌گوید: در این تئاتر، رویکردی دوگانه برای آموزش افراد با چالش‌های مختلف اتخاذ شد. برای افرادی که با موانع ذهنی روبرو بودند، بر تقویت مهارت‌های مرتبط با تکمیل فرم‌ها تمرکز شد و برای افرادی که چالش‌های جسمی داشتند، بهبود مهارت‌های ارتباطی کلامی در اولویت قرار گرفت. در این نمایش، از تکنیک‌هایی همچون بازی‌های نمایشی، موسیقی درمانی و بیان‌درمانی برای ارتباط گرفتن استفاده شده است.

به گفته وی نمایش «مردی که لب نداشت» نشان می‌دهد که تئاتر درمانی یکی از روش‌های مؤثر در توانبخشی افراد دارای معلولیت است.

کارگردانان این اثر کار با افراد دارای ناتوانی ذهنی را مستلزم صبر و شکیبایی فراوانی می‌دانند؛ آنان معتقدند که این افراد نسبت به دیگران، ممکن است سرعت یادگیری پایین‌تری داشته باشند ولی این به معنای عدم توانایی یادگیری نیست، بلکه نشان‌دهنده نیاز آن‌ها به حمایت و همراهی بیشتر است.

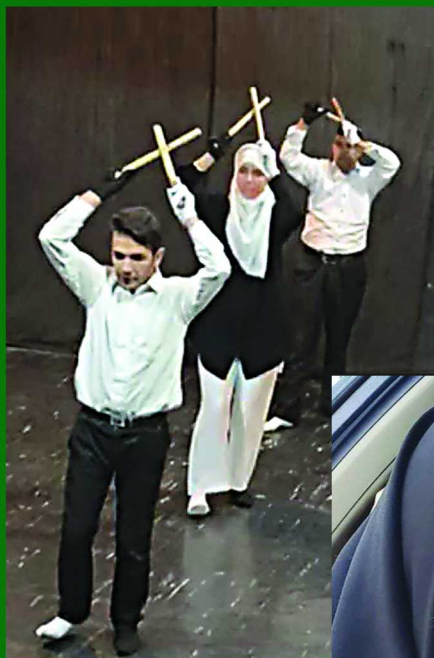
نمایش درمانی نوعی کاوش علمی

جهت دریافت حقیقت از طریق شیوه‌های نمایشی است

حسنتلی و عمه خانم در کلبه جنگلی دور افتاده‌ای با هم زندگی می‌کنند. آن‌ها در روز جشن عقد حسنتلی منتظر مهمان‌های خود هستند که...

خنده زدن لب نمی‌خواود
داریه و تنبک نمی‌خواود
یه دل می‌خواود که شاد باشه
از بند غم آزاد باشه

مرضیه آقایی کارگردان نمایش «ساعت ۵ شد بابا»

مرضیه آقایی، متولد ۱۳۵۸ در آبادان، با مدرک لیسانس روانشناسی، سال‌هاست که در حوزه تئاتر و آموزش آن فعالیت می‌کند. وی به‌عنوان مربی تئاتر، به آموزش کودکان و نوجوانان، به‌ویژه کودکان مبتلا به سندرم داون، می‌پردازد. آقایی در چهار دوره جشنواره تئاتر معلولین منطقه‌ای آفتاب (در سطح منطقه‌ای و سراسری) شرکت نموده و جوایز متعددی در زمینه‌های کارگردانی، طراحی لباس، دکور، موسیقی و بازیگری را کسب کرده است. همچنین، حضور در «جشنواره تئاتر بین‌المللی راهی به سوی موفقیت در اوکراین (۲۰۱۰)» موفقیتی دیگر به کارنامه هنری او افزوده است.

مرضیه آقایی در اجرای این نمایش، رویکردی مبتنی بر الگوبرداری را اتخاذ نموده است. وی در این رابطه می‌گوید: «یکی از نکات کلیدی در این روش، تطبیق سن کارگردان با سن عقلی بازیگران است. این همذات‌پنداری سنی، ارتباط مؤثرتری بین کارگردان و بازیگر برقرار کرده و فرایند یادگیری را تسهیل می‌نماید». آقایی بر اهمیت صبر و حوصله در کارگردانی چنین نمایش‌هایی تأکید فراوان دارد و یاد آور می‌شود: «کارگردان باید با مهارت‌های تنزل و ترفیع شخصیت خود، ارتباطی صمیمانه و گرم با بازیگران برقرار کند». وی استدلال می‌کند: «نمایش درمانی نوعی کاوش علمی جهت دریافت حقیقت از طریق شیوه‌های نمایشی است و در این روش، توان‌خواه با عناصر «عمل» و «مشاهده فعالیت» درگیر است و قادر است بر دلهره‌ها و ترس‌های خود پیروز شود».

این کارگردان نمایش افزود: «گروه ما در اجرای این اثر علاوه بر تکنیک‌های نمایشی، از مشاوره‌های تخصصی یک روانشناس تربیتی نیز بهره‌مند بود».

آقایی بیان می‌دارد که: «قبل از شروع مراحل ابتدایی نمایش حتی قبل از روحانی، اطلاعات قابل توجهی از بازیگران توان‌خواه خویش داشتم و این مهم به من کمک کرد تا برای اجرای نقش، خاطرم‌ای مشابه آن را در گذشته توان‌خواه یادآوری کرده و از او بخواهم تجربه شخصی‌اش را مشابه‌سازی کند. درضمن، موسیقی هم در ایجاد واکنش احساسی در بازیگران در بسیاری از لحظات مؤثر بود».

این کارگردان تئاتر در مورد استفاده از تکنیک دراماترپی گفت: «هنگامی که احساس کنم بازیگر، اعتماد به نفس خویش را از دست داده است، از انرژی کمی برخوردار است و یا نیاز به بیان احساسات درونی دارد از این تکنیک استفاده می‌کنم».

مژگان جوهری کارگردان نمایش «برای دوست داشتن زمین کوچک است»

مژگان جوهری متولد سال ۱۳۶۷ و دارای مدرک لیسانس تربیت معلم است. وی از سال ۱۳۸۷ در زمینه تئاتر فعالیت جدی دارد و در تمامی دوره‌های جشنواره‌های تئاتر معلولین در سمت بازیگر همراه و از پنجمین دوره در سمت کارگردان حضور داشته‌است. او تاکنون ۴۰ اثر نمایشی را کارگردانی کرده و حائز رتبه‌های بازیگری، کارگردانی و طراحی لباس است. جوهری معتقد است که بهبود اثرش مستلزم شناخت دقیق انواع معلولیت‌ها، نقاط قوت و ضعف هر فرد و همچنین درک عمیق از توانایی‌های بالقوه آن‌هاست. هدف اصلی وی، تخصیص نقش‌های متناسب با توانایی‌های هر بازیگر و ایجاد یک ساختار نمایشی تاثیرگذار است.

این کارگردان اذعان دارد: «حضور مستمر معلولین در تمامی آثار نمایشی الزامی است تا به آنان جایگاهی همسان با سایر هنرمندان تئاتر اعطا شود. محدود کردن فعالیت‌های هنری معلولین به جشنواره‌های اختصاصی، مانعی بر سر راه پیشرفت آن‌هاست. تغییر نگرش جامعه نسبت به معلولین مستلزم تغییر رویکرد ما در حوزه هنر و ایجاد فرصت‌های برابر برای همه هنرمندان است.»

او درباره تئاتر درمانی و شناسایی نقاط قوت فردی هر بازیگر و تشویق به آموزش متقابل در تولید اثر خود می‌گوید: «بازیگری که توانایی بالاتری در آواز دارد، به آموزش آواز به سایرین می‌پردازد. این رویکرد، ضمن تقویت مهارت‌های فردی، به ایجاد همدلی و تعامل سازنده بین اعضای گروه منجر شده‌است.»

این کارگردان استدلال می‌کند که «تغییرات مثبت رفتاری بازیگران نمایشش، تأثیرگذاری تئاتر درمانی را به خوبی نشان می‌دهد.»

جوهری می‌گوید: «در مواجهه با کاهش انگیزه و اعتماد به نفس بازیگران، به‌ویژه بازیگر نابینا و فیزیکی، از تکنیک‌های دراماترپیک بهره بردم. مثلاً پیشنهاد دادم تا پایان‌بندی نمایش را مطابق میل خود بازنویسی و اجرا کند. همچنین از بازیگر دیگری خواستم تا با الهام از تجربیات شخصی خود، داستانی خلق کند که در آن حس پیروزی کند. علاوه بر این، به بازیگران آموزش دادم که از خصوصیات فیزیکی و رفتاری منحصر به فرد خود برای غنی‌سازی نقش استفاده کنند.»

مژگان جوهری در رابطه با آگاهی مردم از جشنواره تئاتر معلولین گفت: «این رویداد علی‌رغم اهمیت و پتانسیل بالای آن، از پوشش رسانه‌ای کافی برخوردار نیست.»

محدود کردن فعالیت های هنری معلولین به جشنواره های اختصاصی، مانع بر سر راه پیشرفت آن ها

خانواده، شاهین را که مبتلا به سندرم داون است در اتاقک بالای پشت بام مخفی کرده‌اند تا کسی او را نبیند... ولی در شب عروسی خواهرش شاهین به صورت اتفاقی با توکا آشنا می‌شود...

آفتاب تئاتر، با تلاش مسئولین و همدلی هنرمندان، در شهر کرده‌ای درخشد

همدلی هنرمندان تئاتر و حمایت مسئولین، پیش‌نیاز برگزاری موفق جشنواره‌های تئاتری است. به‌ویژه در جشنواره‌هایی با رویکرد خاص مانند جشنواره منطقه‌ای تئاتر معلولین آفتاب، این همدلی و حمایت دوچندان اهمیت می‌یابد.

دبیر اجرای هفتمین دوره این جشنواره سید اکبر دانیالی لردگانی، هنرمندی فعال در حوزه نمایش است. دانیالی و تیم اجرایی وی با برنامه‌ریزی دقیق و تلاش مستمر، ماه‌هاست که برای برگزاری این رویداد هنری مهم آماده می‌شوند.

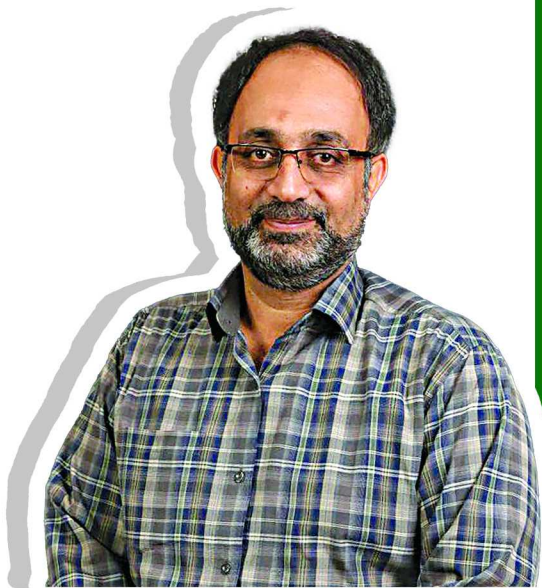
با وجود محدودیت‌های موجود در زیرساخت‌های نمایشی استان چهارمحال و بختیاری، تیم برگزاری با بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌ها و امکانات موجود، تلاش کرده‌است تا شرایط مطلوبی را برای اجرای نمایش‌ها فراهم آورد. برگزاری نشست‌های متعدد با هیئت اجرایی و مسئولین مربوطه نیز گواه بر اهمیت تعامل سازنده میان هنرمندان و مدیران فرهنگی در این رویداد است.

در ادامه، به معرفی دقیق‌تر اعضای تیم اجرایی هفتمین جشنواره منطقه‌ای تئاتر معلولین آفتاب می‌پردازیم. این تیم متشکل از متخصصان و هنرمندانی است که با تقسیم وظایف و همکاری تیمی، برگزاری موفق این رویداد هنری را بر عهده دارند.

طاهره سلیمانی دهکردی «مدیر اجرایی»، جواد هیاریان دهکردی «مدیر روابط عمومی و تبلیغات»، علی جمالی «مدیر بخش تئاتر خیابانی»، ناصر محمودی «مدیر بخش تئاتر کودک و نوجوان»، سجاد شیرازی «مدیر بخش تئاتر صحنه‌ای و صدا»، نوید جعفرزاده «مسئول هنرهای تصویری»، رضا ولی‌پور دهکردی «مسئول مجتمع فرهنگی هنری امیر کبیر»، رضا علوی «مسئول تماشاخانه مهر»، کیومرث هیاریان «مسئول سالن کانون پرورش فکری کودک و نوجوانان»، امیر حسین سمیعی «مسئول گروه گریم»، داوود امینیان «مسئول گروه نور». به‌امید آن‌که این رویداد، چراغ هنر و امید را در دل‌های همگان روشن‌تر سازد.

نگاه ژرف به تئاتر معلولین و چالش های آن

از دیدگاه محسن سلیمانی فارسانی عضو هیئت انتخاب هفتمین جشنواره تئاتر معلولین منطقه ای آفتاب، آثار ارائه شده در جشنواره هفتم نشان از تلاش و خلاقیت قابل توجه هنرمندان معلول دارد. او معتقد است با این حال، برای ارزیابی این آثار، باید به دو نکته اساسی توجه کرد: اولاً، ساختار و محتوای هر اثر باید از استانداردهای یک نمایش حرفه ای تبعیت کند. ثانیاً، باید به محدودیتها و توانمندی های خاص هر گروه از معلولان توجه ویژه داشت. در این جشنواره، شاهد آثاری بودیم که به خوبی توانسته بودند این دو مؤلفه را با هم تلفیق کنند.

وی در پاسخ به معیارهای ارزیابی آثار گفت: «این معیارها بر اساس نوع معلولیت، محدودیت های ناشی از آن و همچنین توانمندی های خلاقانه هر گروه شکل گرفت. به عنوان مثال، آثاری که با موضوع اوتیسم تولید شده بودند، با آثاری که به چالش های افراد کم بینا یا نابینا می پرداختند، تفاوت های ساختاری و محتوایی داشتند. همچنین، به سختی هایی که معلولان ذهنی در فرایند تولید اثر متحمل می شوند، توجه ویژه ای داشتیم.»

این هنرمند هنرهای نمایشی اظهار داشت: نوآوری و خلاقیت از ضروریات هر اثر هنری است و وجود یا عدم وجود آن در آثار ارائه شده نیز به وضوح دیده می شد. نقش کارگردان در این میان بسیار حائز اهمیت است، چرا که او می تواند با ایجاد یک فضای هنری مناسب، هم بر تماشاگر و هم بر عوامل اجرایی اثر گذار باشد.

وی در پاسخ به پرسش نقش معلولیت در آثار ارائه شده اذعان کرد: در برخی از آثار، نقش معلولیت به عنوان یک عنصر دراماتیک و محرک اصلی داستان، به کار گرفته شده بود. این امر باعث شده بود که تماشاگر به شکل عمیق تری با شخصیتها و دغدغه های آنها همذات پنداری کند. به عنوان مثال، نمایش سالمندان که در جشنواره اجرا شد، از نظر کیفیت اجرایی و محتوایی بسیار قابل توجه بود و نشان داد که معلولیت هیچ محدودیتی برای خلق آثار هنری ارزشمند ایجاد نمی کند.

وی یادآور شد که جشنواره های تئاتر معلولین نقش بسیار مهمی در تقویت روحیه معلولان و خانواده های آنها ایفا می کنند. ایجاد یک فضای هنری برای این افراد، باعث می شود که آنها به توانایی های خود پی ببرند و به آینده امیدوار تر باشند. همچنین، این جشنواره ها می توانند به افزایش آگاهی جامعه نسبت به مسائل معلولان کمک کنند. این عضو هیئت انتخاب جشنواره یکی از چالش های اصلی در فرایند بازبینی نمایش ها را یافتن تعادل بین نمایش واقع گرایانه معلولیت و حفظ ارزش های هنری دانست و افزود: برای حل این مشکل، نیازمند برگزاری کارگاه های آموزشی تخصصی برای کارگردانان و عوامل اجرایی هستیم. همچنین، تشکیل یک شورای تخصصی برای ارزیابی طرحها و ایده های جدید می تواند به بهبود کیفیت آثار کمک کند.

سلیمانی معتقد است که تئاتر معلولین پتانسیل بالایی برای رشد و توسعه دارد. با حمایت بیشتر از هنرمندان معلول و ایجاد زیرساخت های مناسب، می توان شاهد خلق آثار هنری ارزشمند و تأثیر گذاری بود.

محسن سلیمانی فارسانی متولد ۱۳۴۸ در شهر فارس استان چهارمحال و بختیاری است او دارای مدرک کارشناس کارگردانی تئاتر از دانشکده هنرهای زیبا است. معاون هنری انجمن تئاتر انقلاب و دفاع مقدس، داور بسیاری از جشنواره های استانی، منطقه ای و ملی، تدریس تئاتر، نویسندگی، کارگردانی و بازیگری تئاتر، تله تئاتر، سینما و تلویزیون از مسئولیتها و فعالیت های هنری این هنرمند است.

کار با افراد با معلولیت، نیازمند دانش و مهارت های تخصصی در زمینه روانشناسی، جامعه شناسی و هنر است

در گفتگو با ولی الله شالی، یکی از اعضای هیئت انتخاب هفتمین دوره جشنواره منطقه ای تئاتر آفتاب، به بررسی چالشها و فرصت های تئاتر معلولین پرداختیم.

شالی با اشاره به گستردگی جشنواره و تنوع آثار ارسالی از شش منطقه کشور (تهران، البرز، قم، اراک، اصفهان و شهرکرد)، بر اهمیت رویکرد تخصصی در این حوزه تأکید کرد. وی معتقد است که بسیاری از آثار ارائه شده، صرفاً به دلیل حضور یک فرد معلول در گروه نمایشی، به این جشنواره راه یافته اند و ارتباط محتوایی عمیقی با موضوع معلولیت ندارند. این در حالی است که هدف اصلی جشنواره، جلب توجه به شرایط و مسائل اجتماعی افراد با معلولیت است.

وی با انتقاد از برخی آثار، انتخاب متون نمایشی متناسب با تجربیات و توانمندی های افراد با معلولیت را ضروری دانست. به گفته شالی، انتخاب متونی که صرفاً به دلیل حضور یک بازیگر معلول در آن، به عنوان اثری برای افراد با معلولیت قلمداد می شوند، نه تنها به این گروه اجتماعی کمکی نمی کند بلکه ممکن است به ایجاد تصورات نادرست درباره آنها منجر شود.

شالی با نگاهی تخصصی به موضوع، اهمیت آموزش و توانمندسازی افراد فعال در حوزه تئاتر معلولین را امری بسیار مهم قلمداد کرد. وی معتقد است که کار با افراد با معلولیت، نیازمند دانش و مهارت های تخصصی در زمینه روانشناسی، جامعه شناسی و هنر است. بدون این دانش، احتمال آسیب رسانی به افراد با معلولیت در حین فرایند تولید آثار هنری بسیار بالا خواهد بود.

وی با اشاره به تنوع معلولیتها، ضرورت انتخاب نقش هایی متناسب با توانایی های هر فرد را امری اجتنابناپذیر دانسته و عنوان کرد که انتخاب نقش هایی که فراتر از توانایی های فرد باشد، می تواند به کاهش اعتماد به نفس و ایجاد سرخوردگی در وی منجر شود.

شالی همچنین بر اهمیت همکاری نزدیک با مراکز توانبخشی تأکید کرد. به گفته وی، این مراکز می توانند نقش مهمی در آموزش هنرمندان و ایجاد ارتباط بین آنها و افراد با معلولیت ایفا کنند.

در پایان، شالی با تأکید بر تخصصی بودن حوزه تئاتر معلولین، بر ضرورت حمایت از آموزش های تخصصی در این زمینه و ایجاد استانداردهای مشخص برای تولید آثار نمایشی برای افراد با معلولیت تأکید داشت.

ولی الله شالی، متولد ۱۳۵۲ در قزوین است، شالی فارغ التحصیل مقطع کارشناس ارشد تئاتر و دکترای مدیریت فرهنگی و هنری است. او دارای سوابق اجرایی، هنری و پژوهشی متعدد و همچنین سوابق تدریس در دانشگاه های کشور است.

فرهاد بشارتی، عضو هیئت انتخاب جشنواره منطقه ای آفتاب، در گپ و گفت با ما به بررسی کیفیت آثار ارائه شده پرداخت. وی با اشاره به تفاوت های کیفی آثار، اظهار داشت: «هر استان با توجه به بضاعتها، استعدادها و حمایت هایی که در اختیار دارد، آثار متفاوتی را ارائه می دهد.»

بشارتی با اشاره به تعداد بالای آثار قابل قبول از استان چهارمحال و بختیاری، اذعان داشت که انتخاب آثار برتر با توجه به کیفیت بالای بسیاری از آثار، کار بازمینها را بسیار دشوار کرده بود. وی بر اهمیت انتخاب آثاری که بتوانند الگویی برای سایر گروه های نمایشی باشند، تأکید کرد.

در بخش دیگری از صحبت های خود، بشارتی به موضوع تولید آثار نمایشی برای افراد دارای معلولیت پرداخت. او نیز مانند دیگر اساتید هیئت انتخاب بر ضرورت آموزش تخصصی هنرمندانی که با گروه های تئاتر معلولین کار می کنند، تأکید کرد و گفت: «هنرمندانی که با معلولین کار می کنند باید آموزش های خاص دیده باشند تا تفاوت های کار با معلولین، برای معلولین و برای مردم عادی را بشناسند.»

بشارتی همچنین به اهمیت انتخاب متون مناسب و قابل فهم برای افراد با توانایی های ذهنی مختلف و همچنین محدودیت زمانی اجراها برای این گروهها اشاره داشت و گفت: انتخاب موضوعات هدفمند برای آثار نمایشی معلولین بسیار مهم است چرا که این آثار باید ضمن حفظ ارزش های هنری، به مشکلات جامعه معلولین پرداخته و مخاطبان را به مشارکت در حل این مشکلات ترغیب کنند.

در پایان، بشارتی از سازمان بهزیستی درخواست افزایش بودجه برای حمایت از گروه های نمایشی را داشت. وی پیشنهاد کرد که آثاری که به مرحله نهایی راه نیافته اند، فرصت اجرای عموم در مناطق خود را پیدا کنند تا از تلاش های هنرمندان تقدیر شود و مخاطبان بیشتری به تماشای این آثار بنشینند.

فرهاد بشارتی، بازیگر تلویزیون، سینما و تئاتر، سال ۱۳۴۵ در گیلان متولد شده است. بشارتی دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد بازیگری و کارگردانی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران است. سابقه بازی در تئاتر، سریال های تلویزیونی، فیلم های سینمایی و داور در جشنواره های مختلف تئاتر از فعالیت های هنری این هنرمند کشور است.

امیدوارم آثاری که به مرحله نهایی راه نیافته اند، فرصت اجرای عمومی در مناطق خود را پیدا کنند

معرفی سالن های اجرای هفتمین جشنواره منطقه ای تئاتر کتاب

چهار سالن فضای فرهنگ شهر کرمزبان اجراهای نمایش

«قدم تومی نمی در شرمانه» که شهر کردما از هر کجایه»

در قلب ایران زمین، سرزمینی کوهستانی به نام چهارمحال و بختیاری جای دارد که از دیرباز تاکنون، مهد تمدن ها و فرهنگ های گوناگون بوده است. این دیار، که بیست و دومین استان پهناور ایران به شمار می رود، با وسعتی برابر با شانزده هزار و چهارصد و بیست و یک کیلومتر مربع، در جنوب غربی کشور قرار گرفته است.

چهارمحال و بختیاری سرزمینی است با دو بخش: دشتهایی پهناور که محل سکونت اقوام گوناگون با زبان های فارسی، ترکی و گویش های محلی است. این دشتهای که به چهارمحال شهرت دارند، از چهار ناحیه تاریخی به نام های راز (راز)، کلار (کلار)، میزدج (مزدج) و گندمان (گندمان) تشکیل شده اند. در مقابل دشتهای پهناور، کوهستان های سربه فلک کشیده بختیاری قرار دارند که از دیرباز تاکنون، آشیان ایلات بزرگ هفتلنگ و چهارلنگ بوده است. این ایلات با گویش لری بختیاری، مردمانی سخت کوش و مهمان نوازند. امروزه، این استان پهناور به دوازده شهرستان تقسیم شده است که هر یک از آن ها دارای جاذبه های طبیعی، تاریخی و فرهنگی بی نظیری است. شهر کرد (دهکرد)، مرکز این استان، شهری کهن با تاریخی پرافتخار است و ریشه های آن به دوران اتابکان لر بزرگ در قرن هفتم هجری می رسد.

در دل استان چهارمحال و بختیاری، جایی که از دیرباز تنوع فرهنگی و قومیتی در کنار هم زیسته اند، جشنواره تئاتر منطقه ای آفتاب، پیام برابری و همبستگی را به گوش ایرانیان می رساند و از تئاتر پلی می زند برای ایجاد وحدت و همدلی.

تقویم اجراها

مکان و زمان	تماشاخانه مهر	محوطه تماشاخانه مهر	آمفی تئاتر امیرکبیر	پلاتوی نمایش امیرکبیر	آمفی تئاتر امیرکبیر	آمفی تئاتر امیرکبیر	تماشاخانه مهر	سالن کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۱ تا ۱۲ (بخش خیابانی)	۱۱ تا ۱۲ (بخش صحنه ای)	۱۰ تا ۱۲ (بخش صحنه ای)	۱۴ تا ۱۶ (بخش صحنه ای)	۱۴ تا ۱۶ (بخش صحنه ای)	۱۴ تا ۱۶ (بخش صحنه ای)	۱۶ تا ۱۸ (بخش صحنه ای)	۱۸ تا ۲۰ (بخش صحنه ای)	۱۸ تا ۲۰ (بخش صحنه ای)
دوشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۱۹	دوشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۰	سه شنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۰	چهارشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۱	پنجشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۲	شنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۳	یکشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۴	دوشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۵	سه شنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۶
حسن و دیو راه بازیگ پشت کوه کارگردان: نوید بانی (اصفهان)	سیمرغ کارگردان: احمد مطوری (البرز)	شیرین و فرهاد به روایت یک مجهول الهویه کارگردان: ابراهیم حاجی حیدری (اصفهان)	قصه ی مردی که لب نداشت کارگردان: افسون امیرخانی و علیرضا امینی (چهارمحال و بختیاری)	ساعت پنج شد بابا کارگردان: مرضیه آقاسی (تهران)	یک روز در موزه کارگردان: سایه همایی (تهران)	مرد مقابل کارگردان: حمیدرضا صالحی (مرکزی)	برای دوست داشتن زمین کوچک است کارگردان: مرگان جوهری (اصفهان)	چشم زمین روشن کارگردان: یاسمین بی داوودی (البرز)
فلاکس کارگردان: نوید بانی (اصفهان)	شیرین و فرهاد به روایت یک مجهول الهویه کارگردان: ابراهیم حاجی حیدری (اصفهان)	شیرین و فرهاد به روایت یک مجهول الهویه کارگردان: ابراهیم حاجی حیدری (اصفهان)	قصه ی مردی که لب نداشت کارگردان: افسون امیرخانی و علیرضا امینی (چهارمحال و بختیاری)	ساعت پنج شد بابا کارگردان: مرضیه آقاسی (تهران)	یک روز در موزه کارگردان: سایه همایی (تهران)	مرد مقابل کارگردان: حمیدرضا صالحی (مرکزی)	برای دوست داشتن زمین کوچک است کارگردان: مرگان جوهری (اصفهان)	چشم زمین روشن کارگردان: یاسمین بی داوودی (البرز)
پ مٹ بابا کارگردان: رضا ولی پور همکندی (چهارمحال و بختیاری)	ننه دلاور کارگردان: مرضیه علیزاده (تهران)	ننه دلاور کارگردان: مرضیه علیزاده (تهران)	قصه ی مردی که لب نداشت کارگردان: افسون امیرخانی و علیرضا امینی (چهارمحال و بختیاری)	ساعت پنج شد بابا کارگردان: مرضیه آقاسی (تهران)	یک روز در موزه کارگردان: سایه همایی (تهران)	مرد مقابل کارگردان: حمیدرضا صالحی (مرکزی)	برای دوست داشتن زمین کوچک است کارگردان: مرگان جوهری (اصفهان)	چشم زمین روشن کارگردان: یاسمین بی داوودی (البرز)

اختتامیه ۹:۰۰ صبح - مجتمع فرهنگی ایثار

تماشاخانه مهر: خیابان آیت الله طالقانی شمالی، ضلع غربی چهارراه ابوریحان بیرونی.
سالن کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان: خیابان آیت الله طالقانی شمالی، ضلع شرقی چهارراه ابوریحان بیرونی.
آمفی تئاتر و پلاتوی نمایش امیرکبیر: خیابان فردوسی جنوبی، چهارراه امیرکبیر، خیابان امیرکبیر، مطهری، روبه روی کوچه ۱۰۳.
مجتمع فرهنگی ایثار: بلوار انقلاب، کنار گذر انقلاب، کوی فرهنگیان، خیابان اندیشه، مجتمع فرهنگی ایثار

- بخش کودک و نوجوان
- بخش صحنه ای
- بخش خیابانی

زمان	عنوان کارگاه / کلاس / آموزشی	ساعت	مدرس
دوشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۱۹	خلق ایده تا رسیدن به اجرا، متناثر از کارکرد واژه، اشیا، فضا و صدا، ویژه افراد دارای معلولیت	۲۴ تا ۲۲	مهناز مهدی زاده شهرام نوشیر
سه شنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۰	ورود به پر فرمونس آرت با رویکرد، توسعه توانمندی هنری افراد دارای معلولیت	۲۴ تا ۲۲	مهناز مهدی زاده شهرام نوشیر
چهارشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۱	تکنیک های سایکودرام	۲۴ تا ۲۲	دکتر ناظم بافقی

ورود برای عموم آزاد و رایگان است.

مکان برگزاری: خیابان فارابی شمالی، هتل پارسیان، تالار کوه نور

نمایش های خیابانی
در حیاط تماشاخانه مهر
برگزار می گردد

تماشاخانه مهر

واقع در میرآباد غربی، میدان ابوریحان، پس از بازسازی و تجهیز، به عنوان یکی از سالن های نمایش شهر، مورد بهره برداری قرار گرفته است. این سالن با ظرفیت ۱۶۰ نفر و امکانات مناسب برای افراد دارای معلولیت، فضایی برای برگزاری انواع رویدادهای هنری فراهم آورده است.

مجتمع فرهنگ هنری امیرکبیر

واقع در خیابان امیرکبیر دارای یک سالن اصلی و یک پلاتو نمایش است. سالن اصلی این مجتمع بیش از ۲۰۰ نفر ظرفیت دارد و پلاتوی نمایش با ۸۰ نفر ظرفیت، میزبان آثار صحنه ای است. این سالن با بیش از سه دهه قدمت مختص فعالیت های نمایشی است. فضای این سالن تا پیش از پنجمین جشنواره منطقه ای آفتاب در سال ۱۳۹۶ برای حضور معلولین مناسب نبود که به همت سازمان بهزیستی استان مناسب سازی شد.

سالن آمفی تئاتر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

واقع در میرآباد غربی، چهارراه ابوریحان، نبش خیابان کودک با ۲۰۰ نفر ظرفیت پذیرای جشنواره تئاتر منطقه ای آفتاب

سالن آمفی تئاتر ایثار، بنیاد شهید و امور ایثارگران

واقع در منطقه فرهنگیان، خیابان اندیشه، اداره کل بنیاد شهید استان است. این سالن با ظرفیت بیش از ۴۰۰ نفر جهت استفاده توانخواهان عزیز مناسب سازی شده است. مراسم اختتامیه جشنواره نیز در این محل برگزار خواهد شد.

